

Barnens bästa bygger framtiden

Verksamhets- och investeringsplan (VIP) 2024–2026
med budget för 2024

- Samverkan för Jönköpings förslag

Förslag till verksamhets- och investeringsplan (VIP) för 2024–2026 med budget för 2024

Ks/2023:257 041

Undertecknade lämnar härmed förslag till verksamhets- och investeringsplan för 2024–2026 med budget för 2024. I förslaget ingår mål för god ekonomisk hushållning samt förslag till förändring av kommunala taxor. Den kommunala skattesatsen föreslås oförändrad till 21,64 procent av skatteunderlaget.

Resultat och resultatnivå i förslag till VIP 2024–2026

Jönköping har, liksom den största delen av kommunsverige, visat goda resultat de senaste åren. För 2022 visade Jönköpings kommun ett starkt resultat med +683 mnkr, vilket motsvarar en resultatnivå på 7,4 procent av skatter och generella statsbidrag. De goda resultaten har stärkt den långsiktiga ekonomiska ställningen, soliditeten, från 50 procent 2020 till 57 procent 2022.

För 2023 visar augustiprognoserna för helår ett resultat på +300 mnkr. Det prognostiserade resultatet motsvarar en resultatnivå på 3,1 procent av skatter och generella statsbidrag. De goda resultaten de senaste åren ger kommunen bra förutsättningar att klara kommande års ekonomiska utmaningar.

För att klara en långsiktigt god ekonomisk hushållning är det viktigt att kommunen har resultatnivåer med tillräckliga marginaler för att ha en handlingsberedskap om förutsättningarna förändras. Men även för att begränsa lånebehovet för nya investeringar.

Resultatnivån i förslaget ligger på en genomsnittlig nivå för VIP-perioden på 2 procent, vilket motsvarar det finansiella målet under en treårsperiod.

Resultatet är dock förhållandevis svagt under 2024. Från 2025 beräknas konjunkturen ha förbättrats och med den även utvecklingen av skatteintäkterna, detta tillsammans med att kostnaderna för pensioner minskar i samband med att inflationen når mer normala nivåer.

I tabellen nedan redovisas resultatnivåerna för Jönköpings kommun med utfall 2022, budget och prognos för 2023 samt budget för perioden 2024–2026.

Tabell 1: Resultatutveckling 2022–2026

	Utfall 2022	Budget 2023	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Årets resultat, mnkr	683	127	313*	107	237	301
Resultatnivå i procent av skatteintäkter och generella statsbidrag	7,4 %	1,3%	3,3 %	1,0%	2,3 %	2,7%

* Prognos månadsrapport från augusti

Investerings, soliditet och låneskuld

Jönköpings kommun är en kommun med positiv befolkningsutveckling. I slutet av VIP-perioden beräknas Jönköping ha drygt 150 000 invånare. Utvecklingen kommer även fortsättningsvis att innebära utmaningar för kommunen. Ökat invånarantal betyder ökade behov som påverkar den service och verksamhet som kommunen ansvarar för. De kommande åren ökar antalet äldre i kommunen samtidigt som låga födelsetal gör att antalet barn i förskoleåldrarna minskar.

Kommunen har stora reinvesterings- och nyinvesteringsbehov de kommande åren. Bland annat för förskolor, skolor, äldreboenden, gator och vägar samt VA-nät som behöver reinvesteras och byggas ut för att klara de växande behoven. Investeringsnivån ligger på historiskt höga nivåer under perioden. Nivån uppgår till mellan 1,8 och 2,2 miljarder kronor per år i den skattefinansierade verksamheten. Den enskilt största investeringen är Rosenlundsbadet på 1,1 miljarder fördelat på åren 2024–2028.

De framtida driftkostnaderna som blir följderna av investeringar innebär stora långsiktiga åtaganden för kommunen och måste alltid framgå vid ett beslut om investeringar, liksom beredskap för höjda räntor, energipriser med mera när investeringarna ska beräknas. Fram till 2026 beräknas hyresökningar för nya verksamhetslokaler öka med cirka 150 mnkr i jämförelse med budget 2023. För ökade kapitalkostnader och skötsel av nyinvesteringar, gator, vägar och parker mm finns avsatt 38 mnkr.

Soliditet är ett mått som visar den finansiella styrkan ur ett långsiktigt perspektiv. Den visar hur stor del av kommunens tillgångar som finansierats med eget kapital. År 2024–2026 beräknas soliditeten uppgå till 53–54 procent. Ett av de finansiella målen för god ekonomisk hushållning i kommunen är att soliditeten ska uppgå till lägst 50 procent, vilket uppnås under VIP-perioden.

Ökningen av låneskulden i kommunen beror på investeringsvolymens storlek men också på hur mycket av investeringarna som kommunen kan finansiera med hjälp av resultatet och avskrivningar. Det finansiella målet för taket för låneskulden för skattefinansierad verksamhet justerades inför 2023 och utgår från det tidigare målet på 800 mnkr uppräknat med ökningen av antal invånare och bedömd ökning av konsumentprisindex, KPI. Lånemålet skulle på detta sätt kunna uppgå till maximalt 1 270 mnkr 2026. Med de höga investeringsnivåerna kommande år så beräknas låneskulden att öka från prognosen 125 mnkr i slutet av 2023 till 1 255 mnkr 2026, vilket innebär att lånemålet uppnås med liten marginal.

Det är viktigt att se att de finansiella målen är beroende av varandra, en

hög resultatnivå minskar upplåningsbehovet och påverkar då soliditeten positivt och tvärtom. Att kommunen klarat att uppfylla de finansiella målen de senaste mandatperioderna är en styrka ur ett styrningsperspektiv.

I nedanstående tabell redovisas faktiska investeringsnivåer inom kommunen och affärsverksamheten inklusive exploatering för 2022, budget och prognos för 2023 samt budget för perioden 2024–2028.

Tabell 2: Kommunens nettoinvesteringar inklusive exploatering, beräknad soliditet och utveckling av bruttolåneskulden

	Utfall 2022	Budget 2023	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Skattefinansierad verksamhet, mnkr	1 071	1 440	1 215	1 792	2 163	1 869	1 669	1 142
Affärsverksamhet (VA och MilJön), mnkr	261	473	456	438	299	393	295	243
Soliditet i %	57 %	54 %	55 %	54 %	53 %	54 %	*	
Bruttolåneskuld skattefinansierad verksamhet, mnkr	310	546	125	614	1 074	1 255	*	
Låneskuld affärsverksamhet, mnkr	1 695	1 935	2 045	1 920	2 040	2 270	*	

*Beräkningar av soliditet och bruttolåneskuld finns för perioden 2022–2026.

God hushållning

God hushållning handlar om långsiktig hållbarhet, socialt, ekonomiskt och miljömässigt. Det måste vara utgångspunkten i alla våra verksamheter. Program för hållbar utveckling som antogs av kommunfullmäktige 2022-10-06 § 237 ska vara en självklar del i nämndernas verksamhetsplaner och hållbarhetsbokslutet behandlas i kommunfullmäktige i samband med kommunens årsredovisning. Flera av målen i programmet rör alla verksamheter och andra mål är mer nämndspecifika. Varje nämnd prioriterar sina mål. Programmet är ett viktigt stöd i arbetet för en mer hållbar kommun. När Dagens Samhälle rankar kommunsveriges hållbarhetsarbete placerar Jönköping sig på en hedrande tredjeplats i kommungruppen städer och stadsnära kommuner och på den samlade topplistan på en sjätteplats. Det kan inspirera våra verksamheter att utveckla hållbarhetsarbetet vidare.

Vi lever i en tid av stor oro i världen med ett allvarligt säkerhetsläge, påtagliga klimatförändringar och en eskalerande gängkriminalitet. Självklart påverkar det oss alla och även kommunens verksamheter. Ett intensivt arbete pågår med att bygga upp det civila försvaret. Arbetet med klimatomställning för att minska utsläppen av växthusgaser och

klimatanpassning för att möta klimatförändringarnas effekter, måste prioriteras högt. Det förebyggande arbetet för att ge alla barn och unga de bästa förutsättningarna för en trygg uppväxt måste stärkas.

Efter flera år av goda ekonomiska resultat är förutsättningarna som nu råder mer utmanande. Kraftigt ökade pensionskostnader till följd av inflation och kraftigt ökade priser får konsekvenser för kommunens ekonomi. När kommunfullmäktige beslutade om de ekonomiska ramarna i april fick flera nämnder ett effektiviseringsbeting för att klara ett budgeterat resultat som ger viss marginal.

I regeringens budgetproposition som presenterades i september låg en ökning av det generella statsbidraget med 10 miljarder till sektorn för att inte personal i välfärden ska behöva varslas. För Jönköpings kommun innebär tillskottet cirka 97 mnkr. Till det kommer ett antal riktade statsbidrag men samtidigt försvinner också tidigare riktade statsbidrag. Sveriges kommuner och regioner (SKR) har i höst signalerat att resultaten i kommunsektorn, det vill säga landets kommuner och regioner, trots åtgärder och förstärkning av statsbidragen i höstbudgeten beräknas falla till -31 miljarder 2024. Av dessa avser -24 miljarder regionerna och -7 miljarder kommunerna.

Den 5 oktober presenterade SKR en ny skatteprognos som dessvärre visade på en svagare utveckling av skatteunderlaget jämfört med prognosen i augusti. Det innebär att det tillkommande generella statsbidraget inte fullt ut täcker de kostnadsminskningar som krävs i verksamheterna.

Tack vare en stabil ekonomi har Jönköpings kommun goda förutsättningar att hantera en lågkonjunktur. Många kommuner och regioner prognostiserar underskott 2023 och flera budgeterar med underskott 2024 samtidigt som personal varslas och stora besparingar måste göras. Dessbättre har Jönköpings kommun en i grunden stabil och välskött ekonomi.

Det förslag som Samverkan för Jönköping (S, C, L, MP, V) nu lägger fram innebär flera stora tillskott av resurser till verksamheterna.

Genom olika centrala potter kompenseras nämnderna för ökade kostnader för till exempel löner, hyror och nya driftskostnader som följer av investeringar. Dessa medel fördelas till nämnderna när kostnaden uppstår i verksamheten. Samtliga centrala potter och omfattningen av dessa framgår av materialet.

Den särskilda lönepott som reserverats för jämställda löner och särskilda lönesatningar ligger kvar på oförändrad nivå och uppgår under perioden till 90 mnkr.

I en lågkonjunktur förväntas arbetslösheten öka. Jönköping har en god arbetsmarknad och låg arbetslöshet jämfört med såväl riket som länet. En viss ökning av arbetslösheten, om än begränsad, kan nu skönjas. Det kan givetvis innebära behov av ytterligare insatser. Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden och individ och familjeomsorgsnämnden kan vid behov söka medel för vuxenutbildning, arbetsmarknadsåtgärder och för försörjningsstöd från kommunstyrelsens konjunkturpott.

Likt tidigare får äldrenämnden, funktionsstödsnämnden, individ- och familjeomsorgsnämnden, barn- och utbildningsnämnden samt utbildning- och arbetsmarknadsnämnden ett demografitillskott. Omfattningen framgår av tabell i materialet.

Ett antal taxor och avgifter föreslås höjas inom tekniska nämndens och äldrenämndens verksamheter mot bakgrund av ökade kostnader.

I förslaget finns både budgettillskott och effektiviseringar för flertalet nämnder. Bedömningar har utgått från de behov och utmaningar som nämnderna har beskrivit under budgetdialogerna. Vidare har historiska resultat för verksamheterna och, där så varit möjligt, uppgifter från jämförelsenätverket R9-kommunerna och Kolada beaktats.

I de ekonomiska ramarna var en utdelning från Rådhus AB på 50 mnkr årligen inräknat för 2024–2026. Med anledning av det ansträngda ekonomiska läget föreslås att utdelningen ökar med 10 mnkr för att uppgå till 60 mnkr 2024. För 2025–2026 budgeteras för 50 mnkr årligen. Bolagssektorn påverkas givetvis av det rådande ekonomiska läget och har också behov av investeringar. Mot bakgrund av att utdelning till kommunen inte gjorts sedan 2020 är bedömningen att en utdelning enligt förslaget är rimlig de kommande åren. Beslut om utdelning fattas vid extra stämma i Rådhus AB.

Att prioritera i en budget är en nödvändighet då resurserna alltid kommer att vara begränsade.

Barnens bästa bygger framtiden

Inget kan vara viktigare än att skapa goda förutsättningar för barn och unga. I ett utmanande ekonomiskt läge väljer Samverkan för Jönköping att prioritera barn och unga.

Förskolan och skolans betydelse för barns utveckling och möjligheter senare i livet kan inte nog betonas. Därför undantas effektiviseringar i förskola och skola som direkt rör barn- och elevpeng. Även Kulturskolan undantas från effektiviseringar. Effektiviseringen för gymnasieskolan minskas genom omfördelning inom nämnden. Individ- och familjeomsorgsnämnden tilldelas ytterligare medel för barn- och

ungdomsvården och kultur- och fritidsnämndens anslag för föreningsbidrag förstärks.

Ett nära samarbete mellan nämnder är nödvändigt för att bedriva ett effektivt och framgångsrikt förebyggande arbete bland barn och unga. Mycket görs idag och under förra mandatperioden gjordes flera satsningar som fler fältsekreterare, social insatsgrupp (SIG), rörlig samverkansgrupp (RSG) och skolsocionomer för att stärka det förebyggande arbetet. Det finns sammantaget mycket resurser i olika nämnder. Det är av största vikt att dessa resurser används på bästa möjliga sätt för att göra mesta möjliga nytta och att arbetet organiseras så att nära samarbete underlättas. Den 1 juli 2025 börjar den nya socialtjänstlagen att gälla, vilket innebär ökade möjligheter och ett bredare uppdrag för socialtjänsten att arbeta med förebyggande insatser. Mot bakgrund av ovanstående ges därför individ- och familjeomsorgsnämnden i nära samarbete med barn- och utbildningsnämnden och kultur- och fritidsnämnden i uppdrag att göra en översyn av befintliga förebyggande insatser. Översynen ska innefatta en analys kring hur insatserna bäst kan organiseras och samordnas.

I en växande kommun krävs investeringar i infrastruktur, verksamhetslokaler och anläggningar. Den investeringsplan som finns i förslaget ligger på rekordhög nivå. Givetvis påverkar det enskilt största investeringsobjektet Rosenlundsbadet på ett betydande sätt under planperioden. För 2024 ligger den totala investeringsnivån på 1 792 mnkr. Investeringarna kommer över tid att innebära väsentligt ökade kostnader för verksamheterna i form av drift- och kapitalkostnader. Ränteutvecklingen kommer också att få en stor påverkan på kostnader. Det är av största vikt att samtliga nämnder noga prövar alla investeringar.

Resultatet i förslag till VIP 2024–2026 ligger på lägre nivåer än tidigare år. Det kräver att samtliga nämnder visar stor budgettrohet och återhållsamhet för att inte riskera underskott.

Sammantaget uppgår verksamhetens nettokostnad för 2024 till 9 946 mnkr. Det är en ökning jämfört med budget 2023 med 597 mnkr. Genom kloka prioriteringar och noggrann kostnadskontroll kommer Jönköpings kommun att fortsatt kunna bedriva en verksamhet med hög kvalitet och behålla en oförändrad skattesats.

Finansiella mål

God ekonomisk hushållning innebär att kommuner och regioner ska ha goda förutsättningar för att i ett mer långsiktigt perspektiv klara ekonomin och den kommunala verksamheten både i förvaltningen och i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer.

För verksamheten ska anges mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. För ekonomin ska anges de finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning.

Kommunfullmäktige har sedan tidigare beslutat om tre finansiella mål för god ekonomisk hushållning.

Kommunens resultatnivå

Resultatnivån ska uppgå till lägst 2 procent av skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag i genomsnitt under en treårsperiod.

Resultatnivån beskriver resultatutvecklingen över tid i kommunen men kan också användas för jämförelser med andra kommuner.

Kommunens låneskuld

Kommunens låneskuld för den skattefinansierade verksamheten kan uppgå till maximalt 1 270 mnkr under VIP-perioden 2024–2026.

Målet utgår från den lånenivå på max 800 mnkr som beslutades 2016. Denna nivå har indexerats upp med befolkningsutveckling och bedömd KPI. På så sätt speglar lånetaket bättre den utveckling som sker i kommunen till följd av ökat antal invånare och den prisökning som sker i samhället.

Kommunens soliditet

Kommunens soliditet, det vill säga andelen tillgångar som finansieras med eget kapital, ska uppgå till minst 50 procent. Soliditetsmålet är exklusive ansvarsförbindelsen för pensionsåtaganden samt exklusive internbankslån till Rådhus AB.

Syftet med soliditetsmålet är att bedöma kommunens långsiktiga betalningsförmåga och dess rörelseriktning.

Övergripande verksamhetsmål

De övergripande verksamhetsmålen kommer att ha samma struktur som under förra mandatperioden men utökas från fyra mål till fem.

Till varje verksamhetsmål ska det fastställas ett antal relevanta och mätbara indikatorer som på ett tydligt sätt visar såväl nuläget som utvecklingen och om kommunen rör sig i rätt riktning. Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram och fastställa dessa indikatorer. Utöver indikatorer kan annan relevant statistik och kunskap användas för att följa upp verksamhetsmålen.

På samma sätt som tidigare ska det tas fram en årlig analysrapport för respektive verksamhetsmål. Arbetet kommer att ledas av stadsdirektören tillsammans med förvaltningsdirektörer och VD:ar. Det innebär ett mer kvalitativt sätt att följa upp och som har visat sig vara värdefullt för att få en fördjupad bild av respektive område. Resultatet kan sedan ligga till grund för vilka åtgärder som behöver vidtas.

Målen har varit utgångspunkt för de områden som prioriteras i budgeten. Flera av prioriteringarna bidrar till att uppfylla mer än ett av målen.

Jämlik, jämställd och inkluderande kommun

I Jönköpings kommun ska alla känna sig trygga och inkluderade oavsett vem de är, var de kommer ifrån och var de bor. Känslan av sammanhang och tillit ska prägla såväl relationen mellan kommuninvånare och förtroendevalda, som mellan kommuninvånare och de kommunala verksamheterna. Medborgardialoger, och att utveckla formerna för dessa, är en viktig del för att åstadkomma detta.

Universell utformning, som handlar om att skapa lösningar som fungerar för så många som möjligt redan från början, ska vara utgångspunkten för kommunens arbete för ökad tillgänglighet.

Jönköping ska vara en kommun där alla har samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter inom alla områden i livet. Det ska inte finnas några omotiverade skillnader som beror på kön eller könsidentitet. Klyftor mellan olika grupper, både utifrån ett socioekonomiskt perspektiv och utifrån ett stad- och landperspektiv, ska minska.

Klimatomställning för framtiden

Kommunen ska vara ett klimatsmart föredöme och arbeta aktivt med åtgärder och incitament som gynnar klimatsmarta val och minskar klimatavtrycket. Genom en modern samhällsplanering och satsningar på infrastrukturen ska det vara enkelt att resa hållbart.

Genom att fortsätta och utveckla arbetet med energieffektivisering minskar vi såväl utsläpp som kostnader för kommunens verksamheter och kommuninvånare.

Kommunen ska även arbeta med klimatanpassning genom att planera för ett uthålligt och motståndskraftigt samhälle för framtiden. Naturbaserade lösningar ska vara utgångspunkten. I detta ingår att planera, utveckla och bevara en tålig grönstruktur för att stå emot klimatförändringar. Det kan också handla om restaurering av våtmarker, som kan dämpa risker för översvämningar och fungera som naturliga brandhinder. Våtmarker har också en viktig roll i klimatomställningen, som kolsänka, och bidrar även till ökad biologisk mångfald.

Barn och unga i fokus

Barn och unga i Jönköpings kommun ska ha möjlighet att leva ett gott liv oavsett socioekonomiska förutsättningar, kön eller könsidentitet eller var de bor. Alla barn har rätt att må bra, klara skolan och ha en meningsfull fritid, samt uttrycka sina åsikter och bli lyssnade på i frågor som rör dem.

Att arbeta organisations- och förvaltningsövergripande med förebyggande och tidiga insatser är avgörande för att främja och stärka barns och ungas psykiska hälsa. Här har skolan en viktig roll, men arbetet för barn och unga i vår kommun ska även utgå från en helhetssyn där olika perspektiv - såsom hem, förskola, skola och fritid - binds samman och resurser används på ett effektivt och samordnat sätt under dygnets alla timmar.

Kommunen ska tillsammans med civilsamhället erbjuda trygga och utvecklande miljöer för barn och unga samt bidra till goda förutsättningar som gör att fler kan delta i föreningslivet.

Leva livet hela livet

Den äldre befolkningen utgör en betydelsefull kraft i samhällsutvecklingen. Vi lever allt längre och är allt friskare, både kognitivt och fysiskt, och många vill också arbeta längre. Kommunen ska ge förutsättningar för ett hållbart och flexibelt arbetsliv.

Alla ska känna trygghet i åldrandet och få det stöd de behöver. Ett professionellt hälsofrämjande och förebyggande arbete ska ges större plats att utvecklas inom äldreomsorgen.

Kommunen har goda förutsättningar för att tillgången till trygghetsboenden i hela kommunen ska kunna öka. Boendeformen kan ge den enskilde större möjligheter att bo kvar hemma längre samtidigt som den kan innebära tillgång till högre livskvalitet genom social stimulans och därmed mindre ensamhet och isolering.

Kompetensförsörjning för en tryggad välfärd

En av de största utmaningarna nu och framåt är att säkerställa att vi har tillräckligt med personal i våra verksamheter för att trygga kommunens välfärdsuppdrag. Kommunen ska vara en attraktiv arbetsgivare och arbetsplats där medarbetare trivs och vill utvecklas.

Sveriges kommuner och regioner (SKR) har tagit fram nio strategier som ett stöd för arbetet med kompetensförsörjning. Av dessa ska Jönköpings kommun framför allt satsa på att stärka ledarskapet, stötta medarbetares utveckling, prioritera arbetsmiljöarbetet och skapa förutsättningar för fler att jobba mer, genom exempelvis ökad heltidstjänstgöring.

Kommunstyrelsen

Jönköpings kommun växer och utvecklas positivt. Det innebär också att kommunens verksamheter expanderar i takt med befolkningsutvecklingen. Det ställer höga krav på kommunstyrelsen att möta ökade förväntningar och krav från såväl invånare, civilsamhälle, näringsliv och media men också från kommunkoncernen. Både nämnder och bolag efterfrågar alltmer stöd från de kompetenser som finns inom kommunstyrelsens ansvarsområde så som arbetsgivarpolitik, juridik, digitaliserings- och IT-frågor, hållbarhetsfrågor och kommunikation.

Effektiviseringar

Kommunstyrelsens förslag på effektiviseringar ligger fast och utökas med ytterligare kostnadsreduceringar. När det gäller personalbudgeten kan vi historiskt se att den har varierat under åren och att det de flesta år har funnits ett överskott som till del beror på vakanser. Det är naturligt med anledning av exempelvis föräldraledigheter och tillfälliga vakanser som kan uppstå i väntan på att en rekrytering är klar. Genom en noggrann uppföljning av personalbudgeten är bedömningen att det finns en viss möjlighet till besparing. Kommunstyrelsens förslag med en effektivisering på 0,5 mnkr utökas till 1,3 mnkr.

Andra effektiviseringar som föreslås ligga kvar är att avveckla personaltidningen Wätterstänk, minska tryckkostnader samt att ersätta receptionen i rådhuset med ett digitalt besökssystem.

Digitalisering

Stadskontoret har en ledande roll i de kommungemensamma utvecklingsprojekt som arbetas fram för att effektivisera verksamheten och som ökar kvaliteten i de välfärdstjänster som kommunens invånare tar del av. Varje nytt innovativt utvecklingsprojekt har initiala kostnader för att få fram de verktyg som minskar kostnaderna i förvaltningarna och ger medborgarna mer kvalitativa tjänster. Dessa kostnader belastar kommunstyrelsen och dess förvaltning. Det innebär i sin tur att stadskontoret behöver göra kostnadsanpassningar inom sin ordinarie verksamhet. För att kunna vara stödjande och stöttande och underlätta utvecklingen kommer medel att omfördelas från verksamheten ”Utveckling infrastruktur” till ”Kommungemensam administration”. Omfördelningen kan göras mot bakgrund av regeringens beslut när det gäller nya stambanor. För Jönköpings kommun är dock nya stambanor fortsatt en prioriterad fråga och det finns beredskap för att återföra medel och återuppta det arbetet.

Digitaliseringsavdelningen ansvarar för den bakomliggande infrastruktur som krävs för att digitala enheter ska kunna kommunicera och säkerheten ska vara på en tillräckligt hög nivå. I samband med att antalet digitala enheter ökar behöver infrastrukturen förstärkas. Ökade hårdvarupriser medför att investeringar och därmed kapitalkostnader ökar. Mot bakgrund av ovanstående förstärks kommunstyrelsens budget under perioden för ökade drift- och kapitalkostnader.

Krisberedskap och civilt försvar

Det kraftigt försämrade säkerhetsläget har tydliggjort behovet av ett starkt civilt försvar och kommunen står inför omfattande satsningar för att återuppbygga den civila delen av totalförsvaret. Ett riktat statsbidrag för krisberedskap och civilt försvar kommer att fördelas till kommuner och regioner efter befolkningsstorlek.

Friskvårdsbidrag

Kommunfullmäktige har fattat beslut om att införa ett friskvårdsbidrag för alla kommunanställda. Bakgrunden är att kommunen ska ha en enhetlig arbetsgivarpolitik och ett gemensamt förhållningssätt. Stadskontorets uppskattning är att kostnaden uppgår till 14,4 mnkr per år. Dessa medel finns under kommunstyrelsen och kommer att fördelas till nämnder utifrån faktiska kostnader.

Kommunhälsan

Mot bakgrund av att kommunhälsans kostnader inte har kunnat täckas med nuvarande finansieringsmodell fick verksamheten i samband med ramarna inför VIP 2023–2025 i uppdrag att göra en översyn av utbudet av tjänster samt finansiering. Uppdraget är slutfört och det finns nu en ny prislista som ska gälla från 2024. De nya priserna innebär en ökad kostnad för förvaltningarna, men kommunhälsans tjänster kommer fortsatt att vara ett prisvärt alternativ.

Ny sammanträdeslokal för kommunfullmäktige

Under många år har kommunfullmäktige haft sina sammanträden i ED-gymnasiets aula. Skolans verksamhet måste självklart prioriteras vilket innebär att det vid flera tillfällen har påverkat planeringen för kommunfullmäktiges sammanträden. Under 2023 har kommunfullmäktige i stället haft sina sammanträden på Elmia.

Det har under en lång tid förts diskussioner mellan partiernas gruppledare och kommunfullmäktiges presidium kring önskemål om bättre anpassade

lokaler. Med det som bakgrund kommer kommunfullmäktiges sammanträden från 2024 att vara i nya lokaler i Science Park Tower. Detta har stämts av med gruppledarna och alla har ställt sig bakom beslutet. Förändringen innebär en ökad kostnad på 0,7 mnkr.

Lokaler

Kommunen som organisation växer med fler medarbetare och därmed ökar lokalkostnaderna. Det är därför av yttersta vikt att ständigt se över lokalytor för att använda de gemensamma resurserna på ett klokt sätt ute i verksamheterna, samtidigt som kommunen ska erbjuda en bra arbetsmiljö.

Under åren med pandemin var många hänvisade till att jobba hemifrån vilket var en omställning som kommunen och medarbetarna hanterade snabbt och effektivt. För de grupper av medarbetare som hade möjlighet att utföra sina arbetsuppgifter hemifrån innebär det också ett lärande när det gäller att använda olika digitala verktyg. Mot bakgrund av erfarenheterna från pandemin erbjuder numera kommunen som arbetsgivare möjlighet att arbeta upp till 40 procent på annan plats än arbetsplatsen. Det är dock verksamhetens behov som avgör och förutsätter en överenskommelse mellan medarbetare och chef. Vi vet att många uppskattar den flexibiliteten och använder sig av möjligheten att delvis arbeta hemifrån. För att få en bild av omfattningen får samtliga nämnder i uppdrag att göra en bedömning av i vilken omfattning som möjligheten till distansarbete nyttjas. Syftet är att långsiktigt säkerställa ett effektivt lokalnyttjande men också kunna få en bild av behovet att anpassa lokaler till nya arbetssätt.

Ett uppdrag från kommunfullmäktige, 2021-12-09 § 258, till tekniska nämnden berör detta och det pågår ett arbete kring frågorna. Ovanstående uppdrag kompletterar detta uppdrag.

Under 2024 kommer socialförvaltningen, i samband med organisationsförändringarna att lämna vissa lokaler på Råslätt och Öxnehaga då de inte är ändamålsenliga. Andra verksamheter kan komma i fråga i stället. Det är viktigt att alla stadsdelar är levande för att skapa underlag för service och trygghet. Här spelar arbetsplatser en viktig roll. Alla kommunala förvaltningar har därför ett ansvar att överväga möjligheterna att förlägga arbetsplatser till olika stadsdelar, särskilt till våra prioriterade områden, genom att nyttja befintliga egna lokaler eller genom det kommunala bostadsbolaget Vätterhem.

Landsbygdsutveckling

En fråga som anknyter till ovanstående handlar om coworking-platser, något som har lyfts inom ramen för det projekt som pågår kring utvecklingen av Visingsö. Coworking-platser skulle generellt kunna göra det mer attraktivt att bo på landsbygden, framför allt på platser där avståndet till en centralt belägen arbetsplats är stort. Det är en av frågorna som kan hanteras vidare inom ramen för arbetet med landsbygdsstrategin.

Tjänsten som landsbygdsutvecklare har varit vakant under en längre tid, vilket delvis förklarar varför landsbygdsanslaget inte har använts fullt ut de senaste åren. Det behöver göras en översyn av hur anslaget används och hur det kan användas på bästa sätt för att stärka landsbygderna.

Näringslivsutveckling

Utvecklingen av näringslivet i kommunen är fortsatt positiv. Många företag växer och vill utöka sin verksamhet samtidigt som det finns ett stort intresse från nya företag att etablera sig i kommunen. Just nu pågår ett intensivt arbete för att skapa ett nytt verksamhetsområde på Hedenstorp. Kommunen ska erbjuda goda möjligheter för näringslivets utveckling och en välfungerande infrastruktur med vägar och järnvägar är avgörande. Det förutsätter en god dialog med Trafikverket.

Satsningen på en kombiterminal kommer att öka möjligheterna att flytta transporter från väg till järnväg, vilket är ett betydligt mer energieffektivt sätt att flytta gods och, inte minst, väldigt viktigt ur ett klimatperspektiv. Det är glädjande att konstatera att näringslivet, både i kommunen och generellt, vinnlägger sig om höga ambitioner när det gäller frågor om miljö och klimat och ser betydelsen av näringslivets bidrag till den gröna omställningen. Det innebär också att det finns ett tryck från näringslivet att kommunen ska skapa förutsättningar för detta.

Miljömålsanslaget

Kommunen har under en längre tid haft en modell för miljömålsanslaget med ett ansökningsförfarande där varje nämnd har kunnat ansöka om medel för olika typer av satsningar. Den modellen föreslås nu tas bort och anslaget fördelas i stället i samband med fastställande av verksamhets- och investeringsplanen. Syftet är att få största möjliga miljönytta av de insatser som görs genom att använda anslaget mer strategiskt och till större åtgärder. Det är fortfarande viktigt att nämnder signalerar behov av åtgärder och ger underlag till satsningar som kan bli aktuella. Anslaget ligger kvar på samma nivå som tidigare.

Förslaget till VIP 2024–2026 har fokus på miljöåtgärder som både minskar utsläpp och innebär lägre driftskostnader. Våtmarker är viktiga

för en biologisk mångfald samtidigt som de våtmarker som bildar torv är viktiga för klimatet. När det gäller vattenvårdsfrågorna finns det möjlighet att växla upp kommunens pengar med statliga medel vilket innebär att en mindre satsning kan generera stora effekter. Miljömålsanslaget föreslås fördelas enligt nedan.

Drift

- 1,5 mnkr till tekniska nämnden för bekämpning av invasiva arter (1,2 mnkr för bekämpning och 0,3 mnkr för utredning) för 2024
- 1,5 mnkr till miljö- och hälsoskyddsnämnden för våtmarker, vattendrag och övergödningsinsatser årligen för 2024 och 2025.
- 1,0 mnkr kan användas till angelägna åtgärder av mindre karaktär som bedöms ha stor klimat- och miljönytta

Investeringar

- 1,5 mnkr för energieffektiviseringar/solceller i kommunens fastigheter (tekniska nämndens investeringsanslag på 20 mnkr ökas till 21,5 mnkr för 2024)
- 2,0 mnkr för byte av belysningsarmaturer. Ett nytt investeringsanslag på 15 mnkr förstärks med 2 mnkr ytterligare 2024.
- 0,5 mnkr för anläggning av ett ”Biparadis”

Överförmyndarnämnden

I samband med VIP 2023–2025 tillfördes nämnden 1 mnkr årligen från 2024 för att hantera ett förväntat ökat antal ärenden. Nämndens bedömning är nu att budgeten kan hanteras inom befintlig ram på grund av att intäkterna ökat. Det är angeläget att bibehålla korta handläggningstider och att fortsätta digitaliseringsarbetet.

Valnämnden

Under planperioden kommer det att genomföras såväl val till EU-parlamentet 2024 som allmänna val 2026. Förslaget till budget är anpassat för att kunna hantera valen. I en kommun som växer blir det fler valdistrikt och det kommer att krävas ytterligare valarbetare för att hantera valen på ett tryggt och säkert sätt i enlighet med lagstiftningen. Vi har i detta avseende en både ekonomiskt effektiv och välfungerande organisation, om än liten, som gör ett mycket gott arbete.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadskontoret

Den effektivisering som fanns i nämndens budgetförslag tas bort och i stället får nämnden förstärkningar på flera områden.

konjunkturläge innebär att byggandet bromsar in, framför allt när det gäller bostäder. Det får en direkt påverkan på nämndens intäkter. Bygglovsansökningar är färre och antal ansökningar av nybyggnadskartor visar på mer än en halvering. Nämnden avser att möta den nya situationen genom att minska ärendebalansen, öka tillsynsverksamheten samt ha fokus på detaljplaner för en god planberedskap när konjunkturen vänder.

Trycket är fortsatt stort på planavdelningen. Behovet att utreda övergripande förutsättningar i ett större område innan detaljplaneläggning och framtagande av planprogram har ökat de senaste åren. Detta behov förväntas öka ytterligare med anledning av kommande förtätningar som föreslås i utbyggnadsstrategin.

Det finns också stora utredningsbehov när det gäller trafikfrågor med anledning av den nya trafikstrategin. Många uppdrag kopplat till kommunens utveckling utförs av stadsbyggnadsnämnden. Nämndens budget för utredningar förstärktes i VIP 2023–2025 och nu föreslås ytterligare förstärkning med 1 mnkr per år under perioden.

I samband med VIP 2023–2025 beslutade fullmäktige om att förstärka trafikavdelningen med två tjänster för att arbeta med utredningar. Verksamheten är fortfarande ansträngd och avdelningen förstärks med ytterligare två tjänster från 2025.

Kommunfullmäktige beslutade 2019 om en satsning på mobilitetslots. Syftet med satsningen är att utveckla hållbara mobilitetslösningar som både tar hänsyn till miljö, klimat och tillgänglighet. I VIP 2023–2025 avsattes budget för drift- och kapitalkostnader och nämnden har anställt en person för satsningen. Det har dock varit svårt att få utväxling med den modell som kommunen valt och arbetet har därför inte kunnat genomföras som det var tänkt. Samverkan för Jönköping föreslår att nämnden får i uppdrag att göra en utredning under 2024 för att utforma ett nytt arbetssätt kring hållbar mobilitet. Nämnden får 0,5 mnkr i utredningsmedel. För 2023 finns en budget på 2,4 mnkr för arbetet med mobilitetslots, vilket bibehålls 2024 och utökas med 1,6 mnkr till totalt 4 mnkr för 2025 och 2026.

Räddningstjänsten

För att säkerställa verksamheten har effektiviseringen tagits bort och räddningstjänsten får i stället förstärkningar i form av kompensation för kostnadsökningar och nya tjänster.

Det är viktigt att räddningstjänsten har tillräckliga resurser för att utföra sitt uppdrag effektivt och säkert. Det handlar om att skydda våra invånare och vårt samhälle. Det är av stor vikt att inte äventyra förutsättningarna för en redan effektiv verksamhet. Räddningstjänsten i Jönköpings kommun har låga kostnader samtidigt som verksamheten håller en mycket hög kvalitet. Arbetet kring civilt försvar, frågor om trygghet och säkerhet samt hantering av konsekvenser av klimatförändringar är bara några av de områden som är högst aktuella och där räddningstjänsten har en ledande roll.

Ny lagstiftning, som trädde i kraft den 1 juli 2023, innebär ett tydligare kommunalt ansvar för samordning och åtgärdsplanering av det brottsförebyggande arbetet. I VIP 2023–2025 utökades nämndens budget med en tjänst. Från 2024 blir det en helårseffekt.

Med anledning av kravet på dygnsvila får förvaltningen förstärkning motsvarande två ledningstjänster.

Det pågår förberedelser för en ny brandstation som beräknas stå klar tidigast 2027. Det innebär ett utökat behov med cirka 20 nya tjänster. För att balansera budget för 2024 senareläggs förstärkningen med två nya tjänster till 2025 och ytterligare två tjänster 2026. När en ny brandstation finns på plats kommer det att kräva ett betydande tillskott för att bemanna den nya stationen.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Den effektivisering som fanns i nämndens budgetförslag tas bort och i stället får nämnden förstärkningar på flera områden.

Utökat tillsynsansvar

Kommuner har fått tillsynsansvar för nya verksamheter. Ansvaret för tillsynen av småbåtshamnars mottagning av avfall har övergått från Transportstyrelsen till kommunen. Därutöver sker förändringar i avfallsförordningen avseende insamling av förpackningar. Nämnden får en årlig förstärkning för ett utökat ansvar.

Vattenvårdsarbete

Enligt vattendirektivet ställs nya krav på kommunen som bland annat innebär att ta fram nya föreskrifter kring nya vattenskyddsområden. Syftet med framtagandet av skyddsområde och skyddsföreskrifter är att långsiktigt skydda prioriterade grundvattenförekomster som försörjer större enskilda dricksvattenanläggningar i linje med Vattenmyndighetens åtgärdsprogram. Nämnden får en förstärkning under 2024 för detta arbete.

För att öka möjligheterna att genomföra vattenvårdsåtgärder tillfördes nämnden inför 2023 en resurs motsvarande en tjänst som kommer att ge helårseffekt 2024.

Som framgår av budgetskrivelsen föreslås miljö- och hälsoskyddsnämnden få del av miljömålsanslaget 2024 och 2025 för vattenvårdsarbete. En långsiktig och förutsägbar plan för finansiering är en förutsättning för att kunna arbeta vidare med åtgärder exempelvis vid Barnarpasjön och Landsjön, arbeta med vattendragsrestaurering samt påbörja ett arbete med våtmarksrestaurering. Våtmarker är viktiga både för den biologiska mångfalden och klimatet. Det finns statliga bidrag för restaurering av våtmarker vilket innebär att kommunens resurser kan växlas upp med betydande statliga medel.

Tekniska nämnden

Tekniska nämnden påverkas på ett betydande sätt av inflation och ökade priser, både på fastighetssidan och gata, park och skog. Den effektivisering som fanns i nämndens budgetförslag tas bort och i stället förstärks budgeten.

Avdelningen för gata, park och skog är en verksamhet där invånare har stora förväntningar, inte minst när det gäller grönyteskötsel. Därför blev reaktionen stor när nämnden under innevarande år vidtog åtgärden att inte plantera sommarblommor för att klara sin budget. Det är därför glädjande att nämnden i sitt förslag gör förändringar så att de uppskattade sommarblommorna kommer tillbaka. Gata, park och skog är den verksamhet som har drabbats hårdast av ökade priser. Nämnden har i sitt förslag förstärkt budgeten för verksamheten. Utöver det föreslår Samverkan för Jönköping ett ytterligare tillskott vilket innebär att för 2024 sker en förstärkning med sammantaget 10,6 mkr.

Fastighetsavdelningen får ökade hyresintäkter som uppgår till 40,8 mkr från 2024 för att täcka kostnader och för underhåll. Nämnderna kompenseras på motsvarande sätt för hyreshöjningen.

Arbetet med upprustning av lekplatser fortsätter enligt plan. Under perioden påbörjas också arbetet med att utveckla fler temalekplatser. I en växande kommun behövs ett brett utbud av lekplatser och miljöer som väcker nyfikenhet och lust att utforska. Större temalekplatser kan utvecklas till viktiga mötesplatser för både barn och vuxna med olika bakgrunder.

Investeringar

Utifrån ett lagkrav får nämnden ett nytt investeringsanslag för byte av belysningsarmaturer. Som framgår av skrivelsen förstärks anslaget ytterligare under 2024 med miljömålsanslaget.

Jönköpings kommun förvärvade 2019 Bruket Norrahammar och arbetet med att utveckla området pågår. Det finns ett antal akuta åtgärder som behöver vidtas för att lokalerna ska vara uthyrningsbara. Det handlar om bland annat om ventilation, fönster och tak.

Hamnar kräver regelbundet underhåll genom muddring för att möjliggöra framkomlighet och därmed säkra djupet för färjor och fritidsbåtar. Hamnarna i Gränna och på Visingsö är i behov av muddring som kommer att genomföras under 2024. Det är ett omfattande och resurskrävande arbete som omgärdas av regler i miljöbalken, inte minst kring hantering av de muddermassor som avlägsnas och ska transporteras bort.

Justerade taxor

Parkeringsavgifterna höjs enligt förslag från tekniska nämnden. Bakgrunden är kraftigt ökade kostnader till följd av inflation och stigande räntor som bland annat påverkar hyran av parkeringshusen. Parkeringsavgifterna ska också ha en miljöstyrande effekt för att uppmuntra hållbara trafikslag vilket är i linje med hållbarhetsprogrammet.

Förslaget innehåller även höjda taxor för kajplatserna i småbåtshamnarna i Jönköping och Huskvarna. Avgiften per kajmeter ökar med 25 procent från 2024.

Vatten- och avloppsverksamheten

Inom vatten- och avloppsverksamheten (VA) finns stora behov av förnyelse av ledningsnäten i hela landet. Jämfört med många andra kommuner har Jönköping varit tidiga med att ta fram en handlingsplan för förnyelsearbetet och kommunen har gjort stora investeringar i verksamheten under de senaste tio åren. Det ekonomiska läget med ökade räntor kommer dock att få stora ekonomiska konsekvenser för VA-verksamheten. Ett antal stora lån omsätts under 2023, vilket påverkar räntekostnader från 2024. Eftersom all finansiering måste göras inom avgiftskollektivet får nämnden anpassa förnyelsetakten utifrån det ekonomiska läget. Taxorna kommer att höjas från jämförelsevis låga nivåer och kommer även efter höjningen ligga förhållandevis lågt. Mot bakgrund av de stora behov som finns kommer det även framöver vara nödvändigt att justera taxorna ytterligare.

Miljömålsanslaget

Som framgår av budgetskrivelsen föreslås tekniska nämnden få del av miljömålsanslaget 2024 för några angelägna åtgärder. En sådan är arbetet med att bekämpa och motverka spridning av invasiva arter. Nämnden får ett tillskott 2024 för att påbörja ett sådant arbete.

En annan åtgärd är arbetet med energieffektivisering. I förslaget utökas det investeringsanslag som nämnden har för energieffektivisering samt anslaget för byte av belysningsarmaturer. Båda dessa åtgärder bidrar till att minska klimatutsläppen och förbättra miljön, samtidigt som de sänker kommunens kostnader.

Den tredje åtgärden handlar om att skapa ett "Biparadis". Målet är ökad biologisk mångfald, folkbildning, upplevelser och ett utflyktsmål. I syfte att gynna den biologiska mångfalden och samtidigt skapa ett utflyktsmål får nämnden medel för anläggande av ett så kallat "Biparadis", vilket kan bidra till att cirka 350 rödlistade arter, både växter, insekter och djur, får en gynnsam boplats. Driftmedel ingår i drift- och kapitalkostnadspotten.

Barn- och utbildningsnämnden

Förskolan och skolan har en avgörande betydelse för barn och ungas utveckling och ska vara en trygg plats som ger alla barn och elever möjligheter att trivas och klara målen. Jönköpings kommun har en förskola och skola som håller hög kvalitet. Det finns dock stora skillnader mellan olika skolor och det är fortsatt viktigt att arbeta för en ökad likvärdighet. Viktiga satsningar har gjorts och görs för att nå detta, bland annat på barn och elevers språkutveckling, elevhälsan, återinförandet av resursskolor, rekrytering av behöriga lärare, skolsocionomernas arbete med skolfrånvaron samt trygghetsskapande insatser.

Samverkan för Jönköping prioriterar förskola och skola och flera av barn- och utbildningsnämndens förslag till effektiviseringar har dragits tillbaka. Det innebär att inga effektiviseringar påverkar barn- och elevpengen i förskola och skola. Även elevhälsoarbetet undantas från effektiviseringar vilket innebär att den förstärkning som gjordes i samband med budget för 2023 ligger kvar. Den effektivisering som görs läggs helt och hållet på den centrala förvaltningen.

Den senaste befolkningsprognosen för Jönköpings kommun visar att det kommer att födas färre barn de närmaste åren. Det innebär att det demografiska tillskott som barn- och utbildningsnämnden får minskar något under 2024.

Professionsprogrammet pausas för nya insatser och deltagare. De utbildningsinsatser som pågår och de som är lagstadgade (rektorsprogrammet) kommer att genomföras genom omfördelning av centrala resurser för kompetens- och utvecklingsinsatser samt genom viss minskning av genomförandetakten. Det är viktigt att notera att detta inte är en långsiktig kostnadsminskning utan en temporär åtgärd i ett ansträngt ekonomiskt läge.

De delar av verksamheten som visar på underskott är kostorganisationen och skolskjutsverksamheten. I förslaget till budget kompenseras nämnden med 10 mnkr för att täcka delar av kostnadsökningarna.

Regeringen har aviserat ett antal riktade statsbidrag inom skolans område. Dessa medel är inte upptagna i budgetförslaget. Nämnden förutsätts att på sedvanligt sätt ta del av de möjligheter som dessa bidrag innebär.

Förskolan

Prognosen för barn i förskola har reviderats då dels den bedömda ökningen från en deltagandegrad på 92 procent till 93 procent uteblivit samt att antalet födda barn under 2023 minskat något jämfört med marsprognosen.

I tidigare budget har antalet platser justerats för kvälls- natt- och helgomsorg eftersom det inte har funnits någon större efterfrågan. Nu märks en ökad efterfrågan och med anledning av EU-direktivet kring dygnsvila kan efterfrågan komma att öka ytterligare. Det är viktigt att kommunen erbjuder möjligheten för de föräldrar som har oregelbundna arbetstider att kunna lösa sin barnomsorg. Nämnden får i uppdrag att noga följa utvecklingen för att bedöma behovet av platser på kvälls-, natt- och helgomsorg och ha beredskap för att tillskapa ytterligare platser vid behov.

Befolkningsprognosen som visar på färre barn får också konsekvenser när det gäller lokaler och nybyggnation. Några av de förskolor som finns i investeringsplanen flyttas fram och någon har tagits bort. Att se över lokalkostnader och anpassa efter behov är något som alla verksamheter har ett ständigt ansvar att göra.

Kulturskolan

Effektivisering på kulturskolan tas bort vilket innebär att satsningen på att nå barn och unga i de prioriterade områdena kan fortsätta. Regeringen har även aviserat att det kommer att finnas statsbidrag att söka för att nå fler barn och unga i socioekonomiskt utsatta områden, utveckla sitt utbud, sina undervisningsformer och sitt elevunderlag.

Elevers Hälsa i Centrum

Inom arbetet med elevhälsocentraler, Elevers Hälsa i Centrum, pågår ett pilotprojekt på LSG-området Junedal. Syftet är att utarbeta ett gemensamt arbetssätt där skola, socialtjänst och hälso- och sjukvården i ett tidigt skede gemensamt arbetar med barn och ungas psykiska, fysiska och sociala hälsa. Barn- och utbildningsnämnden, utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden, individ- och familjeomsorgsnämnden samt kultur- och fritidsnämnden i samverkan med regionen förutsätts fortsätta arbetet med att utveckla metoderna för spridning till övriga LSG- och SGG-områden i kommunen.

Praoplatser

Det är viktigt att kommunens verksamheter bereder platser för prao, inte minst för att väcka intresse hos ungdomar för kommunen som arbetsplats med alla de möjligheter som finns. Samverkan för Jönköping vill därför ge i uppdrag till samtliga nämnder och en uppmaning till bolagen att bereda platser för praoelever.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Jönköpings kommuns gymnasieskola håller hög kvalitet sett till både elevresultat, lärartäthet och andel behöriga lärare. Jämfört med andra kommuner bedrivs den kostnadseffektivt.

Antal elever inom gymnasieskolan kommer att öka. Antal elever i anpassad gymnasieskola minskar något 2024 för att sedan öka från 2025. Den totala budgetförändringen för demografi uppgår till 3,4 mnkr för 2024.

Samverkan för Jönköping prioriterar gymnasieskolan. Detta görs genom en omfördelning inom nämndens verksamheter. Även elevhälsoarbetet undantas från effektiviseringar vilket innebär att den förstärkning som gjordes i samband med budget för 2023 ligger kvar.

Regeringen har aviserat ett antal riktade statsbidrag inom skolans område. Dessa medel är inte upptagna i budgetförslaget. Nämnden förutsätts att på sedvanligt sätt ta del av de möjligheter som dessa bidrag innebär.

Grundläggande behörighet på yrkesprogrammen

De nya bestämmelserna för att uppnå grundläggande behörighet till högskola och universitet började tillämpas för elever som påbörjade sin utbildning höstterminen 2023. De elever som inte vill läsa kurserna för grundläggande behörighet måste nu aktivt välja bort dem, i stället för som tidigare aktivt välja till dem. Det innebär att programmets omfattning utökas både när det gäller gymnasiepoäng och garanterad undervisningstid. För att kompensera för ett mer omfattande uppdrag till följd av de nya bestämmelserna har regeringen tillskjutit medel inom det generella statsbidraget. Utöver statsbidraget tillförs nämnden ytterligare 1 mnkr under perioden för att klara uppgiften.

Översyn av kostorganisationen

Idag är måltidsverksamheterna inom utbildningsnämnderna uppdelad där grundskolan har en samlad kostenheter medan det inom gymnasieskolan är varje skola som bär ansvaret. När den nya grundskolan på Sanda står klar 2025 kommer måltidsverksamheterna att samordnas mellan Sandas grund- och gymnasieskola. I samband med detta är det relevant att ge nämnderna i uppdrag att pröva en gemensam kostorganisation.

Arbetsmarknadsåtgärder

Både vuxenutbildningen och arbetsmarknadsavdelningen har gått med överskott de senaste åren och prognostiserar även ett överskott för 2023.

För arbetsmarknadspolitiska åtgärder beräknas ett överskott på grund av lågt antal arbetsmarknadsanställningar under året. Det handlar både om konjunkturläget och om den omställning som gjorts av Arbetsförmedlingens uppdrag och roll. För vuxenutbildningen inklusive yrkeshögskolan visar prognosen ett överskott för 2023. Det totala söktrycket till den kommunala vuxenutbildningen är något lägre jämfört med 2022 års nivåer.

För att minska gymnasieskolans effektivisering flyttas medel från vuxenutbildningen och arbetsmarknadsavdelningen till gymnasieskolan. Väl medvetna om att arbetslösheten förväntas öka väljer Samverkan för Jönköping att göra den här prioriteringen. Om det kommer att krävas ytterligare resurser för vuxenutbildningen och arbetsmarknadsåtgärder kan nämnden söka medel från kommunstyrelsen ur konjunkturpotten.

I ett tufft ekonomiskt läge är det viktigt att prioritera insatser som visat på goda resultat när det gäller att matcha arbetskompetens mot näringslivets och den offentliga sektorns behov. Sådana insatser är särskilt viktig i en situation där arbetsmarknaden viker och man behöver fånga upp de som nyligen blivit arbetslösa och som står till arbetsmarknadens förfogande.

Praktikplatser

Precis som inom grundskolan finns ett behov i gymnasieskolan och arbetsmarknadsavdelningen av fler praktikplatser i kommunal verksamhet. Samtliga nämnder får därför i uppdrag att medverka till fler praktikplatser. Kommunala bolag förväntas på motsvarande sätt bidra till detta.

Kultur- och fritidsnämnden

Jönköpings kommun har ett starkt civilsamhälle som på ett värdefullt sätt bidrar till kommunens mångfald av kultur, friluftsliv, idrott, bildningsverksamhet, trossamfund och social verksamhet. Aktiva föreningar, studieförbund, kyrkor och samfund har stor betydelse både för den enskilda personen och för samhället i stort. Civilsamhället är en del av demokratin och därmed en del av motståndet mot de krafter som vill urholka demokratin i vårt samhälle. Den samverkan som finns inom Rådet för civilsamhällesfrågor ska fortsätta att utvecklas och stärkas.

Föreningslivet har drabbats hårt de senaste åren. Minskade intäkter till följd av minskande medlemsantal och deltagandeintäkter under pandemin, höga energikostnader under förra årets energikris och ökade kostnader till följd av den ekonomiska krisen har försatt många föreningar i en tuff situation. För att stödja föreningar till följd av de ökade kostnaderna föreslår Samverkan för Jönköping en förstärkning av föreningsbidraget.

I nämndens förslag till verksamhets- och investeringsplan var ökade hyror en del av effektiviseringen. Kommunen har ett system där hyror justeras utifrån konsumentprisindex samt ökad beläggningsgrad för vissa lokaler/anläggningar med ett index, det handlar därför inte om en effektivisering. Indexuppräknningen motsvarar en intäktsökning på cirka 1 mnkr. Förslaget från Samverkan för Jönköping är i stället ett ökat effektiviseringskrav på den förvaltningsövergripande verksamheten.

Det finns även ett generellt effektiviseringskrav kopplat till drift och underhåll av förvaltningens idrotts-, fritids- och badanläggningar. Effektiviseringen bedöms kunna genomföras genom ökad digitalisering och teknisk utveckling.

Lovverksamhet

Under många år har nämnden bedrivit lovverksamhet vilket är betydelsefullt för att erbjuda barn och unga en meningsfull fritid under loven. Tidigare har nämnden erhållit statsbidrag för lovverksamheten vilket upphörde från 2021. Nämnden har fortsatt att erbjuda lovverksamhet och klarat det inom budgetramen. Samverkan för Jönköping förutsätter att det arbetet kan fortsätta i nära i samverkan med civilsamhället för att få god spridning i kommunen. Då nämnden bedömer det som ett prioriterat område får verksamheten anpassas till de resurser som kan avsättas inom ram.

Det initiativ som nämnden tagit med en mobil verksamhet för att också nå ut till barn och unga i mindre orter och på landsbygden är positivt. Det är ett arbete som bör utvecklas i nära samarbete med civilsamhället.

Investeringar

Under planperioden finns flera stora investeringar i anläggningar som exempelvis bad, friidrottshall och ridanläggningar. En ny byggnad vid Jordbrovallen för omklädning, dusch, tvätt med mera har blivit väsentligt mycket dyrare. Mot bakgrund av den omfattande fördyringen ges kultur- och fritidsnämnden i uppdrag att i nära samverkan med tekniska nämnden tydligt redovisa orsakerna till fördyringen i samband med att ärendet lyfts till kommunfullmäktige. Vidare får nämnderna i uppdrag att ta fram ett förslag för att kommunfullmäktige slutligen ska kunna fatta beslut i frågan.

Konst- och kulturfestival

Kultur och konst ska vara ett naturligt inslag i alla kommundelar och kommunen strävar efter att utveckla möjligheter och miljöer för ett levande och rikt kulturliv. Studieförbund och folkhögskolor spelar en viktig roll som arrangörer och möjliggörare, liksom övrigt civilsamhälle, främjandeorganisationer och eventbolag inom olika konstarter och kulturformer. En konst- och kulturfestival som engagerar alla delar av vår kommun och människor med olika bakgrunder kan utgöra en ny arena i för samtal, möten och debatt. Kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag att i samverkan med kommunala bolag och civilsamhället presentera ett förslag på en konst- och kulturfestival 2026.

Äldrenämnden

Till följd av demografiutvecklingen tillförs äldrenämnden cirka 95 mnkr under planperioden. Anslaget används till att möta en ökning av antalet äldre när det gäller ökade kostnader i befintlig verksamhet, som bland annat vårdtyngdsökning, ökad nattbemanning, ökade hyreskostnader och omstrukturering av befintlig verksamhet.

Kompetensförsörjning

Kompetensförsörjningen är en av de största utmaningarna inom äldreomsorgen och hälso- och sjukvården. De kommande åren kommer ett stort antal undersköterskor, sjuksköterskor och fysioterapeuter behöva anställas.

Frågan kring att säkra kompetensförsörjningen inom socialförvaltningens verksamheter hanteras inom projektet *Fokus Kompetensförsörjning*.

En omfattande vidareutbildning av personal sker genom det så kallade äldreomsorgslyftet. I höstpropositionen har regeringen avsatt medel för att fortsätta den påbörjade kompetenssatsningen för personal inom kommunalt finansierad äldreomsorg.

Inom ramen för en nystartad satsning, det så kallade vårdspåret, blir det möjligt för personer som är inskrivna hos Arbetsförmedlingen eller hos någon aktör inom *Rusta och matcha* att genom en anställning med lönestöd, påbörja utbildning till undersköterska genom att arbeta halvtid och studera på halvtid.

Varje år är det cirka 100 medarbetare inom vård och omsorg som går i pension och medelåldern på dessa är 64 år. I kommunen finns möjlighet att erbjuda medarbetare som fyllt 65 år att fortsätta arbeta med minskad arbetstid, delvis reducerad lön, men med tjänstepension i behåll. Detta kallas 80/90/100-modellen. Nämnden medges att tillämpa den här modellen från 63 års ålder för yrkesgrupper där det finns en rekryteringsutmaning, tidig pensionsålder samt höga sjukskrivningstal. Det handlar främst om vårdbiträden och undersköterskor i äldreomsorgen samt stödassistenter, stödpedagoger och personliga assistenter i funktionshinderomsorgen. Det är viktigt att med tiden följa upp att det ger förväntade effekter.

Digitala inköp

Sedan sommaren 2022 fram till nu har fem hemtjänstgrupper provat digitala inköp vid genomförande av insatsen "hjälp med inköp av dagligvaror". Cirka 80 omsorgstagare har varit involverade. Utfallet har varit positivt med en ökad valfrihet för den enskilde, en bättre arbetsmiljö

för personalen samt frigjord tid för andra omsorgsinsatser. Äldrenämnden får i uppdrag att införa modellen i hela verksamheten.

Kostverksamheten

Distribution av matportioner inom hemtjänsten är en utmaning på flera sätt. Det handlar framför allt om hur man använder kompetensen. Det går åt mycket personal för att under kort tid klara leveranserna. Dessutom kräver uppgiften många bilar, vilket påverkar utsläppen och därmed klimatet. Det är också en utmaning att garantera matens kvalitet när det gäller varmhållning och därmed näringsinnehåll.

Kopplat till detta finns det flera tillagningskök inom nämndens verksamhet som har stora investeringsbehov. I nämndens förslag till investeringsplan fanns ett nytt produktionskök med.

Nämnden får i uppdrag att undersöka olika möjliga lösningar vad gäller distribution av matkorgar. Olika lösningar kan innebära olika konsekvenser för tillagningsköken. Utredningen ska också belysa detta. Tills vidare utgår investeringen i ett nytt produktionskök. Framtida investeringar i tillagningskök avgörs utifrån vilken lösning som kommer att vara aktuell vad gäller matkorgar samt de behov som finns på äldreboenden. Utredningen ska kunna ligga till grund för nästa års budgetarbete.

Justering av taxor

På vissa av kommunens äldreboenden är restaurangerna öppna för allmänheten med subventionerade priser. För personer som har fyllt 65 år är det en extra subvention. Om man inte kan laga maten själv kan man ansöka om bistånd i form av varm mat som levereras hem portionsvis. Prismässigt har Jönköpings kommun legat under snittet för länets kommuner för såväl matportion i hemmet som för lunch i kommunens öppna restauranger. Genom att justera priset så att det hamnar på en liknande nivå som andra kommuner och för att delvis täcka ökade livsmedelspriser kommer lunchpriserna att höjas med cirka 20 procent, vilket ger en beräknad intäktsökning på cirka 4 mnkr.

Ökat antal äldreboendeplatser

Behovet av platser i äldreomsorg, idag och på sikt, påverkas av många faktorer. Det handlar om målgruppens hälsa, attityder och vilka övriga stödinsatser som finns tillgängliga för målgruppen. Tillgång till trygghetsboende är en faktor som kan påverka det framtida behovet av äldreboendeplatser. I dagsläget är efterfrågan stor till de runt 300 lägenheter som finns i olika trygghetsboenden i kommunen. Runt 170

ytterligare lägenheter är för närvarande under produktion. I en utredning genomförd av stadskontoret pekas flera områden ut som lämpliga för framtida byggnationer av trygghetsboenden.

Ett flertal byggnationer av nya äldreboenden är planerade och i vissa fall påbörjade. Under våren 2024 kommer det nya äldreboendet Vilhelmsrogården, som består av 90 lägenheter, att stå färdigt. Personer som idag bor på Rosengården kommer att flytta till Vilhelmsrogården. Det handlar om cirka 60 lägenheter. När flytten genomförts kommer Rosengården att rivas på grund av byggnadens ålder och skick. Därefter kommer ett nytt äldreboende med 160 lägenheter att byggas på samma plats.

I investeringsplanen finns det flera nya äldreboenden som innebär att antalet platser kommer att öka. Samtidigt finns det några befintliga små enheter som inte är anpassade för dagens behov och som kräver hög personaltäthet. Vartefter nya äldreboenden tas i bruk ger det möjlighet att successivt lämna de enheter som inte är ändamålsenliga och som i stället kan användas som evakueringsboenden.

Det har tidigare utgått ett riktat statsbidrag för 2022 och 2023 för en ökad sjuksköterskebemanning. Detta statsbidrag kommer tas bort och därför tillförs hälso- och sjukvården ett kommunalt anslag på 6,3 mnkr årligen från 2024. Under 2024 kommer dessa medel nyttjas för att täcka för ett ökat kostnadsläge för tekniska hjälpmedel, sjukvårdsmaterial samt inkontinenshjälpmedel. Från 2025 är inriktningen att dessa medel ska kunna nyttjas för fortsatta satsningar på fler sjuksköterskor.

Samtidigt har ett projekt påbörjats under 2023 med att anställa fyra farmaceuter i syfte att avlasta sjuksköterskegruppen. Utmaningen att hitta denna kompetens är inte lika stor som när det gäller sjuksköterskor.

Genom ett framgångsrikt arbete med att minska andelen timvikarier i verksamheten har äldrenämnden under 2023 beviljats ett prestationsbaserat statsbidrag om 114,5 mnkr som ska användas 2023 och 2024. Äldrenämnden har fattat beslut om att med stöd av dessa medel prioritera några angelägna satsningar såsom arbetsskor och olika insatser inom arbetsmiljö och friskvård.

Individ- och familjeomsorgsnämnden

Samverkan för Jönköping prioriterar barn och unga. Individ- och familjeomsorgsnämnden har därför undantagits från effektiviseringar och i stället får nämnden omfattande förstärkningar på flera områden.

Ekonomi för individ- och familjeomsorgsnämnden är fortfarande inte i balans. Framför allt gäller det barn- och ungdomsvården där det prognosticerade underskottet är fortsatt stort. Inflödet till barn- och ungdomsvården har ökat de senaste åren och ligger på en fortsatt hög nivå. Mot bakgrund av utvecklingen finns det inget som talar för en minskning.

Missbruksvården räknar med ett positivt resultat 2023 varför en budgetanpassning görs för 2024.

Det tidigare statsbidraget för förebyggande åtgärder i utsatta områden försvinner 2024. En ökning kommer att ske igen från 2025. I väntan på det får nämnden en förstärkning för att kompensera för kostnader för två fältsekreterare under 2024.

Ökat antal placeringar

Orosanmälningarna har ökat under flera år vilket har påverkat behovet av utredningar, insatser och placeringar av barn och unga. Den största andelen rör placeringar i familjehem och jourhem. Omkostnadsersättningarna till familjehem har ökat och förväntas innebära ett underskott för 2023. Samtidigt ökar kostnaderna för externa placeringar bland annat i form av placeringar på SiS. Kostnadsökningarna handlar bland annat om mer komplexa ärenden och att tiden för placeringen ökar.

Det är viktigt att nämnden kan säkerställa kvaliteten i de externa placeringarna men också att socialtjänsten på hemmaplan möter upp barnet vid utskrivning för att öka möjligheterna att bryta en negativ utveckling. I dagsläget görs det inte någon systematisk uppföljning av resultatet och hur stor andel av barnen som återkommer i nya placeringar.

När det gäller externa placeringar finns det dessutom en risk för oseriösa aktörer och bristande insyn, vilket har varit en återkommande kritik mot de privata HVB-hemmen på nationell nivå. En del signaler kopplat till gängkriminalitet och flera fall där det har skett rekrytering på boendena är något som ger ytterligare anledning till oro.

Kommunens eget HVB-hem i Prinseryd har inte haft full beläggning. Orsaken är att många ärenden är komplexa vilket vid flera tillfällen har lett till ”behandlingsammanbrott”. Förväntningarna är ändå att den resursen nyttjas fullt ut och på ett bättre sätt.

Nämnden får i uppdrag att på ett systematiskt sätt följa upp placeringar samt att analysera möjligheterna att utveckla fler HVB-hem i egen regi, gärna i samarbete med andra kommuner, till exempel i länet.

Barn och unga som är inskrivna på heldygnsvård inom HVB, SiS eller regionens psykiatrivård kan ha behov av insatser från såväl kommunens socialtjänst som regionens psykiatriverksamheter. Samhällets insatser bör inriktas på att samverka runt barnet med utgångspunkt från de individuella behoven. Nämnden ges därför i uppdrag att initiera en ökad samverkan med regionen kring heldygnsplaceringar. Goda exempel finns i Östergötland och Värmland.

Försörjningsstöd

Försörjningsstödet prognosticerar för 2023 ett överskott om 6 mnkr, varav 2 mnkr härrör från det ekonomiska biståndet. När konjunkturen viker finns det risk att behovet av försörjningsstöd ökar. Om så skulle vara fallet kan nämnden söka medel från kommunstyrelsen ur konjunkturpotten.

Våld i nära relation

I de generella statsbidragen ligger en förstärkning för område våld i nära relation. Förslaget är att detta statsbidrag läggs direkt på nämnden. Under 2024 kommer nämnden att få ett utökat uppdrag kring placeringar av barn i skyddat boende. Det utökade uppdraget kommer att påverka nämndens kostnader för våld i nära relation under 2024 varför det finns anledning att följa kostnadsutvecklingen under VIP-perioden.

Verksamheten för ensamkommande barn

2023 fick nämnden ett tillfälligt anslag för att finansiera verksamheten för ensamkommande barn i och med att ”flyktingfonden” upphörde 2022. Den ersättning som staten betalar täcker dock inte kostnaderna för de barn som placeras i HVB- och familjehem. Det statsbidrag som kommunen får för flyktingar från Ukraina enligt massflyktsdirektivet beräknas lämna ett överskott varför det görs en omfördelning från statsbidraget för flyktingar till verksamheten för ensamkommande barn (EKB).

Organisationsförändring

Frågan om kompetensförsörjning är avgörande för att nämnden på sikt ska kunna erbjuda en verksamhet med hög kvalitet för medborgarna. För att förbättra förutsättningarna för arbetet inom barn- och ungdomsvården och därmed både kunna behålla personal och rekrytera ny personal, görs

en organisationsförändring som syftar till att ge medarbetare ett bättre stöd i arbetet. Nämnden har tidigare fått medel för att genomföra detta. Det är viktigt att förändringsarbetet går framåt och att det också ger den förväntade effekten, det vill säga en bättre arbetsmiljö och en mer stabil situation.

Funktionsstödsnämnden

I VIP 2023–2025 infördes en demografimodell även för funktionsstödsnämnden. Den bygger på befolkningsutveckling samt medel till planerade gruppboenden. Till följd av demografiutvecklingen tillförs funktionsstödsnämnden cirka 17,2 mnkr under planperioden.

I förslaget 2024–2026 flyttas driftsmedel för planerade gruppboenden till en central demografipott för nya boenden inom funktionsstödsnämnden. Medel ställs sedan till nämndens förfogande när respektive boende öppnas. Under planperioden planeras det för två boenden i redan existerande lokaler. Även för dessa ligger driftsmedel på central nivå som nämnden erhåller när boendena står klara.

Från 1 januari 2023 ändrades bestämmelsen i lagen om personlig assistans vilket innebär att fler personer får rätt till ersättning från Försäkringskassan. Därmed minskar nämndens kostnader.

En mer effektiv bemanningsplanering förväntas ge minskade kostnader.

Kompetensförsörjning

Inom målgruppen sker en ökning av såväl personer med komplexa stödbehov, som personer med ökad psykisk ohälsa och personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Gruppen äldre inom målgruppen ökar också. Detta ställer stora krav på den personal som ska ge stödet och kompetensförsörjningen är en central fråga. I september 2023 har därför ett funktionshinderlyft påbörjats, där medarbetare inom funktionshinderomsorgen får möjlighet att studera för att öka andelen med rätt kompetens. Satsningen fortsätter, med hjälp av tilldelade medel, under VIP-perioden.

Enskilda boendeformer

Allt fler personer med funktionsnedsättning är i behov av enskilda boendeformer då de i olika skeden i livet inte klarar att bo tillsammans med andra. Effekten av detta är att antalet verkställda beslut i form av enskilda boendeformer under de senaste åren har ökat. Nämnden har i ett särskilt ärende i mars månad 2023 behandlat och analyserat utvecklingen av enskilda boendeformer och gett socialförvaltningen i uppdrag att bland annat se över rutiner och processer kopplat till verkställande av gruppboendestads- och korttidsbeslut.

Nämnden får i uppdrag att pröva möjligheterna att utforma enskilda boendeformer som både är ekonomiskt långsiktigt hållbara och tillgodoser målgruppens behov.

Förslag till Kommunstyrelsens beslut

Förslag till kommunfullmäktige:

1. Verksamhets- och investeringsplan 2024–2026 samt årsbudget för 2024 enligt bilagd handling.

- Resultatplan, finansieringsplan och balansplan för 2024–2026 med årsbudget för 2024 fastställs enligt kommunstyrelsens förslag.
- Verksamhetsplan för 2024–2026 med årsbudget för 2024 fastställs enligt kommunstyrelsens förslag.
- Investeringsplan för 2024–2028 med årsbudget för 2024 fastställs enligt kommunstyrelsens förslag.
- Resultatplaner, finansieringsplaner och investeringsplaner för tekniska nämndens affärsverksamheter 2024–2026 med årsbudget för 2024 fastställs enligt kommunstyrelsens förslag.
- Exploateringsplan för 2024–2026 med årsbudget för 2024 fastställs enligt kommunstyrelsens förslag.
- Kommunstyrelsen har under år 2024 rätt att öka kommunens låneskuld till maximalt 1 270 miljoner kronor.
- Kommunstyrelsen ges följande uppdrag: Centralt budgeterat anslag för personalkostnader ombudgeteras till nämnderna efter avtalade förändringar av lönenivåer.
- Kommunstyrelsen ges följande uppdrag: Centralt budgeterade anslag för hyror, driftsmedel samt kapitalkostnader ombudgeteras till nämnderna efter färdigställande av nya investeringsprojekt.
- Kommunstyrelsen ges följande uppdrag: Centralt budgeterade anslag för demografipott nya boende funktionsstödsnämnden ombudgeteras till funktionsstödsnämnden när nytt boende tas i bruk.

2. Kommunens skattesats

- Kommunens skattesats för år 2024 fastställs till 21,64 % av skatteunderlaget, vilket innebär oförändrad skatt.

3. Mål för god ekonomisk hushållning

- Finansiella mål och mål för verksamheten i syfte att uppnå god hushållning fastställs enligt förslag till verksamhets- och investeringsplan.

4. Taxor och avgifter

- Förändrad taxa för matportion i hemmet fastställs till 75 kr, lunchpris för pensionär i öppen restaurang fastställs till 80 kr och lunchpris för icke pensionär i öppen restaurang fastställs till 120 kr som gäller från och med 2024-01-01.
- Förändring gällande planavgift vid bygglov fastställs enligt stadsbyggnadsnämndens förslag 2023-06-15 § 241 att gälla från och med 2024-01-01.
- Förändrad taxa för automatiska brandlarm fastställs med 1 500 kr för årligt abonnemang och 4 500 kr för återställning vid onödiga larm som gäller från och med 2024-01-01.
- Förändrad taxa för tillstånd och tillsyn enligt lagen om skydd mot olyckor (LSO) samt lagen om brandfarliga och explosiva varor (LBE) fastställs enligt stadsbyggnadsnämndens förslag 2023-06-15 § 241 att gälla från och med 2024-01-01.
- Förbrukningstaxa för vatten och avlopp 2024 höjs med i genomsnitt 18 procent enligt tekniska nämndens förslag 2023-06-14 § 71. Den nya taxan börjar gälla från och med 2024-01-01.
- Anläggningstaxan för nyanslutningar förändras enligt tekniska nämndens förslag 2023-06-14 § 71. Den nya taxan börjar gälla från och med 2024-01-01.
- Allmän platsmark förändras enligt tekniska nämndens förslag 2023-06-14 § 71. Den nya taxan börjar gälla från och med 2024-01-01.
- Parkeringstaxan förändras enligt tekniska nämndens förslag 2023-06-14 § 71. Den nya taxan börjar gälla från och med 2024-01-01.
- Taxan för felparkeringsförseelser förändras enligt tekniska nämndens förslag 2023-06-14 § 71. Den nya taxan börjar gälla från och med 2024-01-01.
- Förändrad taxa för småbåtshamnar fastställs med 1 250 kr/kajmeter i Jönköping och 750 kr/kajmeter vid Oset som gäller från och med 2024-01-01.

5. Övriga beslut och särskilda uppdrag i anslutning till beslut om verksamhets- och investeringsplan

- Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden och individ- och familjeomsorgsnämnden medges återkomma till kommunstyrelsen om behov av ytterligare resurser uppstår under 2024 för vuxenutbildning, arbetsmarknadsåtgärder samt försörjningsstöd.
- Samtliga nämnder ges i uppdrag att göra en bedömning av i vilken omfattning som möjligheten till distansarbete nyttjas. Uppdraget redovisas till kommunstyrelsen senast maj 2024.

- Kommunstyrelsen ges i uppdrag att ta fram indikatorer för att följa upp de övergripande verksamhetsmålen. Uppdraget redovisas senast januari.
- Kommunstyrelsen ges i uppdrag att göra en översyn av hur anslaget för landsbygdsutveckling används samt fastställa kriterier för anslaget.
- Stadsbyggnadsnämnden ges i uppdrag att utforma ett förslag på nytt arbetssätt för hållbar mobilitet. Uppdraget återredovisas i samband med budgetdialogerna september 2024.
- Tekniska nämnden ges i uppdrag att i samverkan med Vätterhem ta fram en strategi för byggnation av temalekplatser i bostadsområden, detta i syfte att främja integration och inkludering.
- Barn- och utbildningsnämnden ges i uppdrag att noga följa utvecklingen för att bedöma behovet av platser för kvälls-, natt- och helgomsorg samt ha beredskap för att tillskapa ytterligare platser vid behov.
- Barn- och utbildningsnämnden ges i uppdrag att i samverkan med utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden, individ- och familjeomsorgsnämnden och kultur- och fritidsnämnden fortsätta arbetet med elevhälsocentraler, i enlighet med vad som framkommer i budgetskrivelsen.
- Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden i samverkan med barn- och utbildningsnämnden ges i uppdrag att genomföra en översyn av kostverksamheten inom gymnasieskolan, med en analys av för- och nackdelar med en gemensam kostorganisation. Översynen ska presenteras för kommunfullmäktige senast augusti 2024.
- Samtliga nämnder ges i uppdrag att inom ramen för sin verksamhet, skapa och erbjuda prao, APL-platser och praktik i samverkan med utbildningsförvaltningen. Kommunala bolag uppmanas att bidra till detta arbete.
- Kultur- och fritidsnämnden ges i uppdrag att i nära samverkan med tekniska nämnden tydligt redovisa orsakerna till fördyringen av omklädningsbyggnaden vid Jordbron samt ta fram förslag på en alternativ lösning till en lägre kostnad inför att ärendet ska behandlas av kommunfullmäktige.
- Kultur- och fritidsnämnden ges i uppdrag att i samverkan Vätterhem, Destination JKPG, SMUAB och Junehem samt civilsamhället presentera ett förslag på konst- och kulturfestival för 2026 i det offentliga rummet. Uppdraget återredovisas i samband med budgetdialogerna september 2024.
- Äldrenämnden ges i uppdrag att genomföra upphandling av digitala inköp av dagligvaror inom hemtjänst.

- Äldrenämnden ges i uppdrag att ta fram förslag för en framtida lösning för distribution av matkorgar inom hemtjänsten samt behov av investeringar i tillagningskök. Uppdraget återredovisas i samband med budgetdialogerna september 2024.
- Äldrenämnden och funktionsstödsnämnden ges i uppdrag att införa 80/90/100-modellen från 63 årsålder. Modellen ska tillämpas genom en individuell bedömning och erbjudas yrkesgrupper inom vård och omsorg enligt vad som framgår av budgetskrivelsen. En utvärdering ska presenteras för kommunfullmäktige senast januari 2026.
- Individ- och familjeomsorgsnämnden ges i uppdrag att på ett systematiskt sätt följa upp placeringar samt att analysera möjligheterna att utveckla fler HVB-hem i egen regi, gärna i samarbete med andra kommuner, till exempel i länet. Uppdraget återredovisas till kommunfullmäktige senast mars 2025.
- Individ- och familjeomsorgsnämnden ges i uppdrag att initiera en ökad samverkan med regionen kring heldygnsplaceringar.
- Individ- och familjeomsorgsnämnden ges i uppdrag att i samverkan med barn- och utbildningsnämnden, utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden samt kultur- och fritidsnämnden göra en översyn och analys kring hur kommunens förebyggande insatser för barn och unga bäst organiseras och samordnas.
- Funktionsstödsnämnden ges i uppdrag att pröva möjligheterna att utforma enskilda boendeformer som är ekonomiskt långsiktigt hållbara samt tillgodoser målgruppens behov.
- Nämnderna ges i uppdrag att beakta vad som i övrigt framgår av budgetskrivelsen.

Ann-Marie Nilsson (C)
Kommunstyrelsens ordförande

Mona Forsberg (S)
Kommunalråd

Andreas Persson (S)
Kommunalråd

Ann-Marie Hedlund (L)
Gruppledare

Malin Skreding Hallgren (MP)
Gruppledare

Julia Löf (V)
Gruppledare

Bilaga:

VIP 2024–2026 med budget för 2024 – Samverkan för Jönköpings förslag